

LES POSSESSIONS DE SÓLLER I FORNALUTX SEGONS ELS ESTIMS DE 1685

GASPAR VALERO I MARTÍ

Resum: A l'Arxiu del Regne de Mallorca, a la secció Diputació, es custodien els llibres dels Estims de l'any 1685. Els Estims, també denominats cadastres, constitueixen la valoració de les propietats, bàsicament immobiliàries, d'un determinat àmbit territorial a efecte del repartiment impositiu. El llibre catalogat amb la signatura D-1254 de l'esmentat Arxiu del Regne de Mallorca recull la propietat immobiliària de diversos pobles de Mallorca, incloent-hi les propietats de Sóller (folis 1.295-1.362). A més de les propietats urbanes, s'hi recullen les finques rústiques i les possessions del municipi de Sóller, que abasten també les de l'actual municipi de Fornalutx, amb els corresponents noms, propietaris i valoració en lliures mallorquines. La present comunicació recull la transcripció textual dels folis dels esmentats Estims referits a les possessions de Sóller. També aportam l'anàlisi de les dades que s'hi poden extreure (relació ordenada de la valoració de les finques, principals propietaris de les possessions del terme, comparació amb relacions o cartografia d'altres anys, situació dels topònims...).

A l'Arxiu del Regne de Mallorca (ARM), a la secció Diputació, es custodien els llibres dels Estims de l'any 1685. Els estims, sovint també denominats incorrectament cadastres, constitueixen la valoració de les propietats, bàsicament immobiliàries, d'un determinat àmbit territorial a efecte del repartiment impositiu.

Segons Ramon Rosselló Vaquer i Onofre Vaquer, "els Estims tenen una estructura territorial, valorant tots els béns immobles segons l'itinerari que seguien els estimadors, i per tant, no estan ordenats els béns per propietaris. (...) Després de realitzar els Estims, els veïnats començaren les denúncies de béns mobles (bestiar, esclaus, carros, bótes, etc.) (Rosselló Vaquer, R.; Vaquer Bennàssar, O.: *Història de Sencelles i Costitx (1229-1600)*, p. 44). Amb els Estims i les declaracions del valor dels mobles es configura el cadastre corresponent, en el qual davall el nom de cada propietari s'enumeren els seus béns immobles amb el seu valor en lliures, el valor dels mobles (sense especificar-los) i els dels censals que rebia o que havia de pagar. Al cadastre no s'inclouen els béns dels propietaris no residents al terme.

El llibre, una unitat arxivística manuscrita signada pel notari Joan Campamar, apareix catalogat amb la signatura D-1254 de l'ARM. Aquest volum recull la propietat immobiliària de diversos pobles de Mallorca, incloses les propietats de Sóller (folis 1.295-1.361). Aquest estim del terme de Sóller, també abasta les propietats de l'actual terme de Fornalutx, integrat dins el de Sóller fins a 1837; fins i tot, també s'hi recullen, les propietats de la Calobra i Tuent, actualment del terme d'Escorca.

Tal com diu el document, el 3 d'abril de 1685 "foren ajuntats en la vila de Soller los Mag.chs Señors Pere Juan Morell de Pere Juan Morell de Pastorix, Pere Jordi Amengol ciutadans, Gabriel Palou de Comassema mercader, y Damia Cassa ferrer estimadors de la Ciutat y los honors Pere Canals de Son Bertran de la vila de Deyá, Salvador Bisquerra de Gebelli de la vila de Campanet y Gregori Calafat de la vila de Valldemossa estimadors de la part forana de la part de la Muntanya per effecte de fer los estims de dita vila de Soller". S'hi recullen, entre moltes altres propietats més petites, 61 possessions o propietats rústiques valorades en més de 2.000 lliures mallorquines, amb els corresponents noms, propietaris i valoració en lliures. L'assentament més valorat és el següent: "Poss^o ço es casas tafona horts davall la casa olivars demunt la casa rotas bosch garriga y mala viña de Barthomeu Estada als Prom", estimat en 15.000 lliures.

La present comunicació recull la transcripció parcial dels estims (folis 1.295-1.361), amb les possessions o peces de terra de més de 1.000 lliures de valoració de Sóller i de Fornalutx; fins i tot, com ja hem esmentat, les de la Calobra i Tuent. També aportam l'anàlisi de les dades que s'hi poden extreure (relació ordenada de la valoració de les finques, principals propietaris de les possessions del terme, així com algunes dades estadístiques que se'n deriven).

ANÀLISI DEL DOCUMENT

Possessions de Sóller i Fornalutx (Estims de 1685)

<i>Núm.</i>	<i>Possessió</i>	<i>Propietari</i>	<i>Valoració</i>	<i>Foli</i>
1	Possessió de Bartomeu			
	Estada "Prom"	Bartomeu Estada als Prom	15.000 £	1.355
2	Montreials i altres	D. Vicenç Mut	13.300 £	1.306
3	Binibassí	D. Baltasar Nadal i Serra	12.000 £	1.340
4	Bàlitz d'Avall (F)	Pere Lluç Ripoll	10.800 £	1.351r
5	Los Colls	Joan Deià i Canals "Bleda"	10.000 £	1.355
6	El Port	Joan Ballester "Port"	10.000 £	1.358r
7	Moncaire (F)	M. Joan Bta Mayol	9.100 £	1.353
8	Son Angelats	Francesc Trullols i Angelats	9.000 £	1.356
9	La Heretat	Francesc Canyelles mercader	8.000 £	1.355r
10	Bàlitz d'Amunt	Moson Antoni Mayol		
		dit de Bàlitz	7.000 £	1.357
11	Bàlitz d'Enmig	Antoni Pau Mayol	6.400 £	1.357r
12	La Torrella	D. Francesc Bauça	6.400 £	1.338
13	Monnàber (F)	Antoni Penya	6.300 £	1.348r
14	Possessió a la Alconasser			
	dita la Rafal	Joan B. Estada	6.200 £	1.355
15	Son Puça	Antoni Custurer	6.000 £	1.323r
16	La Casa Nova	Jeroni Estade o sos hereus	6.000 £	1.355
17	Cavalleria dita d'en Poquet	Pere Joan Andreu	6.000 £	1.361v
18	Olivars en el Ginjolar	Antoni Custurer	5.670 £	1.323r
19	La Costa i la Vidala	Col·legi de Monti-sion	5.400 £	1.338r
20	Possessió de Pere Bernat	Pere Bernat Angel	5.200 £	1.357r
21	La Piera	D. Josep Saydia i Camos	5.000 £	1.297r
22	La Alqueria Blanca	Llorenç Bauça		
		de l'Alqueria Blanca	5.000 £	1.354
23	Muleta Gran	Antoni Vicenç Deya	4.800 £	1.314
24	Possessió			
	d'Ildefons Bauça	Ildefons Bauça	4.760 £	1.357r
25	Son Sales, Son Ferragut			
	i lo Pinet	Joan Penya de Son Sales	4.600 £	1.356r
26	Tancha d'en Proc i altres	Lluç Antoni Pons	4.400 £	1.335
27	Olivar dit las Fursas Perañys	Miquel Borras	4.400 £	1.353
28	Son Bascos	Pere Bernat "Bascos"	4.000 £	1.357

29	Son Mico	Antoni Roig de Olivas	3.980 £	1.355
30	Muleta	Joan Deià de Muleta	3.800 £	1355
31	Son Llampàies	D. Francesc Bauça	3.600 £	1.339r
32	La Coma de l'Hereu	Joan Ballester	3.500 £	1.358r
33	Son Ferragut	Miquel Bauça dit del Xorch	3.400 £	1354
34	Poss ^o dita den Matgí Deya	Joan Baptista Estade "Prom"	3.300 £	1.355
35	Possessió a Tuent (Can Palou)	Antoni Bonaventura Palou	3.000 £	1.316r
36	Horts i olivars de Bernadí Frontera	Bernadí Frontera de Bernat	3.000 £	1.341r
37	L'Alqueria Blanca	Joan Moragues	3.000 £	1.354
38	Possessió d'en Joan B. Bernat	Joan Benet Bernat Veri	3.000 £	1.357v
39	Casas, tafona, rotes... (Tuent, Escorca)	Antoni Martí Mayol	2.800 £	1.330
40	La Cova i la Mayola	Miquel Reus	2.800 £	1.343
41	Can Lleig (Tuent, Escorca)	Antoni Mayol "Lleig"	2.800 £	1.344r
42	Son Gotzo, la Doluta i can Magraner	Pere Antoni Marquès	2.800 £	1.357r
43	La Cabana (F)	Hereus de Vicenç Arbona	2.720 £	1.344r
44	Alconàsser	Joan Baptista Ferrà	2.600 £	1.355
45	Muleta de Ca s'Hereu	Francesc Canals d'Antoni	2.600 £	1.356
46	El Bosc	Antoni Bernat del Bosc	2.600 £	1.357
47	La Coma i lo Arrom	Sr. Campfullós	2.560 £	1.361r
48	La Costa i la Punta	Jordi Ballester	2.400 £	1.345
49	Meitat de possessió d'Antoni Canals de l'Alqueria Blanca	Antoni Canals de l'Alqueria Blanca	2.400 £	1.354
50	Possessió d'Esperança Tries	Esperança Tries	2.400 £	1.358r
51	El Murtar	Guillem Alcover "Bardí"	2.200 £	1.358r
52	Casas, tafona, horts, rotes... (Tuent, Escorca)	Antoni Mayol Reyál	2.100 £	1.331r
53	El Puig d'en Marquès	Bernat Marquès	2.100 £	1.356
54	Can Massach i lo Camp	D. Miquel de Bordils	2.025 £	1.311
55	Olivar dit Son Gamet	Hereus del Dr Juan Bauça	2.000 £	1.315
56	Cases tafona, olivars, rotes garrigues (Tuent)	Guillem Mayol	2.000 £	1.317
57	Posessio de Jaume Canals	Jaume Canals	2.000 £	1.327
58	Camp dit den Mayol	Rd. Bartomeu Rullan pre. i Rector	2.000 £	1.331

59	Possessió de B. Estada "Bet" Bartomeu Estada "Bet"	2.000 £	1.355r
60	Son Reus Hereus de Francesch Reus	2.000 £	1.356r
61	Ca s'Hereu (la Figuera) Pere Antoni Bernad Veri	2.000 £	1.358r

(F)=Fornalutx

Altres possessions més petites, no arribaven a les 2.000 lliures:

- Poss^o dita la Taulera ço es casas, tafona horts y olivar tot contiguo de Juan Bauça dit de la Taulera 1.900 ls (f1354)
- Poss^o dita Binidorm de Jaume Deya de Binidorm 1.800 ls (f1356r)
- Poss^o de Damia Canals dit de la Bleda de Miquel 1.400ls (f1356)
- Poss dels hereus de Monserrat Marques ço es casas olivar tafona rottas y viña tot contiguo 1.350 ls (f1357r)
- La Costera q.e es muntaña rottas y pinar de dit Jordi Ballester 1.270 ls (f1346r)
- Poss^o dita can Carassa de Barthomeu Estada als Queu 1.100 ls (f1355r)

Cal remarcar que determinats olivars són més valorats que les possessions més senzilles, com es pot observar a la relació de les 61 finques estimades en més de 2.000 lliures.

D'aquestes 61 finques, 6 es valoren en més de 10.000 lliures; 16 possessions més s'estimen entre 5.000 i 9.100 lliures i 16 més entre 3.000 i 4.800 lliures. Les 23 restants es valoren entre 2.000 i 2.800 lliures. Podem extreure la conclusió que existeix a Sóller una important propietat mitjana, amb absència de les enormes diferències extremes d'altres municipis. En alguns termes municipals de Mallorca, la immensa majoria de les finques són petites, valorades en menys de 500 lliures; mentre, a l'altra extrem, existeixen un bon nombre de possessions de més de 10.000 lliures, que exerceixen una gran pressió senyorial sobre el poble; aquest fet, no es detecta a Sóller. És el moment de recordar, també, que la valoració no es regeix per l'extensió sinó per la productivitat; per tant, pot arribar a valer molt més un olivar considerat bo que no una gran extensió de garriga i penyes com la Costera (avui terme d'Escorca) "que es muntaña rottas y pinar", valorada només en 1.270 ls.

El major propietari de Sóller és el senyor Bartomeu Estada àlies Prom, amb un valor de 15.000 lliures per la possessió dita actualment Can Prohom i amb 1.700 lliures més per altres dues finques.

És molt remarcable el cas de D. Francesch Bauça, que, amb sis propietats, arriba a sumar 15.480 lliures i es converteix en el segon propietari de Sóller.

El tercer propietari és l'enginyer i matemàtic ciutadà D. Vicenç Mut, amb les 13.000 lliures de la possessió dita els Montreials. El quart propietari és D. Baltasar Nadal i Serra amb les 12.000 lliures de Binibassí, a les quals s'han d'afegir les 1.000 lliures d'un molí d'aigua, amb la qual cosa assoleix també les 13.000 lliures.

La noblesa terratinent ciutadana només és propietària de 3 de les 28 primeres possessions (les que valen més de 4.000 lliures). És remarcable, per tant, la presència dels forts pagesos de mà major de Sóller en la llista de propietaris rurals, fenomen de senyors locals molt més estès que a la mitjana dels pobles de Mallorca.

Cal esmentar la presència feble de l'Església –en qualitat d'institució– com a propietària del terme, i més si tenim en compte, per exemple, que als estims de 1685 de Montuïri, població del Pla, les congregacions religioses arribaven a tenir finques per una valoració de 42.800 lliures. Només els jesuïtes són propietaris de dues finques remarcables, la Costa i la Vidala.

A efectes comparatius, oferim les dades de 1865 recollides per l'Arxiduc Lluís Salvador:

**Possessions de Sóller
(dades de 1865)**

<i>Núm.</i>	<i>Possessió</i>	<i>Propietari</i>	<i>Residència</i>	<i>Extensió (Ha)</i>
1	Can Prohom	D. Andreu Rubert	Palma	221
2	Bàlitz d'Amunt	Hereus de D. Antoni Mayol	Sóller	215
3	Sa Coma	D. Pere Verí	Palma	174
4	Muleta de Can Prohom	D. Joan Rubert	Palma	144
5	Bàlitz d'Enmig	Hereus de D. Antoni Mayol	Sóller	134
6	Es Port	D ^a Francesca M ^a Mayol	Sóller	94
7	S'Illeta de Can Gordo	D. Pere Lluc Ripoll	Sóller	70
8	Can Carabasseta	D. Pere Lluc Ripoll	Sóller	57
9	Son Angelats	Hereus de D. Marià Villalonga	Palma	54
10	Can Bleda	D. Josep Villalonga i Alemany	Palma	51

Extensió total de les 10 finques: 1.214 ha

Extensió total de les 10 finques sense les 136 Ha de Can Prom del terme de Deià: 1.078 ha

Extensió finques/superfície total terme: 25%

Font: Habsburg-Lorena, L. S.: *Die Balearen*, V, 44 (dades de 1865)

Les valoracions solen incloure els molins fariners –normalment d'aigua– i, en alguns casos, les tafones i els cellers. També es comptabilitza un molí draper. Les anotacions sobre molins i l'exemple d'algunes tafones són les següents:

- Casas molí fariner hort y viña tot junt de Pere Antoni Garau fill de Antoni 1.600 ls
- Casas y moli fariner y axida de Jaume Bauça moliner 1.000 ls
- Casas moli fariner, molí draper y hort de Ramon Deya de Bernad 1.700 ls

* Sembla que el mot 'eixida' s'entén en aquesta accepció del Diccionari Alcover-Moll: "4. Espai obert lateralment i cobert o descobert per damunt, situat a un costat o a la part posterior d'una casa i formant part d'aquesta, a manera de galeria, per a orejar-s'hi, donar claror a l'interior, estendre-hi roba, etc." (DCVB, IV, 667-668).

- Casas, axida, tafona, saller, y viña dita den Gabero tot contiguo de Antoni Custurer 1.800 ls
- Moli fariner de dit Antoni Marti Mayol 1.000 ls (a Tuent)
- Casas axida y moli fariner contiguo dels hereus de Barthomeu Bernad fill de Monserrat 1.060 ls
- Poss^o a Monnaber de dit Antoni Peñe ço es casas horts molí fariner rotas muntaña garri-ga, olivaret y lo Sacost del mas tot contiguo 6.300 ls
- Olivar y moli fariner contiguo de dit Miquel Borrás 1.120 ls
- Moli de Antoni Cañellas q.e fonch de moson Pere Andreu Campos 1.080 ls
- Casas y posada a la vila y moli de aygue fariner de dit Estade 700 ls

Les cases i finques urbanes també es valoren en els Estims, però cauen fora de l'abast d'aquest estudi. En posam alguns exemples:

- Casas y axida* a la plassa de Mathia Jaume de Hy.m 140 ls
- Casas tafona axida* y hort a la plassa de Soller del comenador
- fray D Miquel de Bordils del habit de S.t Juan 700 ls
- Casas y posada a la vila y moli de aygue fariner de dit Estade 700 ls [Can Prohom]
- Casas a la vila ditas la Posada de dit Juan Ballester [del Port] 160 ls

Una altra informació dels estims ens permet conèixer bona part dels malnoms o àlies dels caps de família de Sóller. Només a tall d'exemple, sense exhaustivitat perquè no és l'objectiu d'aquest treball, esmentam els següents: Sebastià Mayol "Reyal", Bernat Canals "Miquelot", Jaume Deya "Pegüeta", Pere Colom "Calobra", Pere Juan Bisbal "Garrova", Juan Casesnoves "Tamany" (familiar de les famoses dones de Can Tamany), Joan Vicens "Barranquer", Joan Colom "Gech", Bartomeu Vidal "Calíu", Antoni Mayol "Lleig", Pere Simo Vicens "Caldet", Jaume Mayol "Reyo", Bartomeu Estada "Queu", Barthomeu Estada "Bet", Bartomeu Calafat "Juy", Bartomeu Estade "Prom", Joan Baptista Estade "Prom", Joan Rullan "Mareutxa", Llorenç Bauça "Sord", Joan Bernad "Gotso", Antoni Alcover "Bardi", Antoni Alcover "Pastori", Joan Ballester "Port".

Per acabar aquesta anàlisi, una valoració curiosa i singular, s'Illeta, entre les Punes i el torrent de Bàlitz o de na Mora: "Isleta dins la mar de dit Juan Banet Bernad Veri", valorada en 680 lliures.

ARM, D-1254
Estims de 1685 de Sóller
Transcripció parcial

f 1295

Die iii mensis aprilis anno a natt.e Dni mdclxxxv

Los desus dits dia, mes y aña foren ajuntats en la vila de Soller los Mag.chs Señors Pere Juan Morell de Pere Juan Morell de Pastorix, Pere Jordi Amengol ciutadans, Gabriel Palou de Comassema m.er, y Damia Cassa ferrer estimadors de la Ciutat y los honors Pere Canals de Son Bertran de la vila de Deyá, Salvador Bisquerra de Gebelli de la vila de Campanet y Gregori Calafat de la vila de Valldemossa estimadors de la part forana de la part de la Muntanya per effecte de fer los estims de dita vila de Soller essent absent lo Mag.ch Miquel Juan Net donzell qui als 31 mars proppassat se parti de la vila de Deyá para la vila de Manacor per assistir a certa estimació, com també mateix essent absent lo nob Sr D. Juan Gual y Cenglada qui als 25 de dit mes se partí de la vila de Valldemossa per la ciutat per estar desganat y se ha prosseguit en fer los estims de dita vila de Sóller en la forma seguent.

Dicto die

Casas molí fariner hort y viña tot junt de Pere Antoni Garau fill de Antoni 1.600 ls

Part de viña y olivar de dit Vicens Arbona prop del convent 1.120 ls

1296r

Viña y olivar prop lo convent de dit Pere Antoni Arbona 1.100 ls

1296

Casas y hort tot junt a la vila de la Señora Elisabeth Andreu y Puigderós y are de sos hereus 1.200 ls

Olivars dits los Camps y casals a Fornalug dels hereus de dita Señora Elisabeth Andreu y Puigderós
 1.200 ls

Olivar dit los Cocons ab garriga dels hereus de dita S.ra 1.200 ls

Olivar dit la Bassa ab garriga de dit Jaume Tries de Francesch 1.480 ls

1297r

Olivar, demunt y devall lo camí y la Mosca tot junct de dit D Joseph Saydia y Camos 2.900 ls

Pocessio dita la Piera de dit D Joseph Saydia y Camos 5.000 ls

Olivar, hort y garriga a las Colomas de dit Mathia Canals 1.100 ls

1297 Die V mensis aprilis

1298r

Hort al camí de mar demunt y devall la sequia de dit Dr Matheu Martí 1.200 ls

1298

Hort olivar ab lo demunt camí Cañar y casas dit Son Avinoña [sic] de dit oliver 1.900 ls

1299

Camp dit lo Camp den Prom de dita Elisabeth Frontera y Masroig 800 ls

Hort al camí de Mar de dit Pere Oliver de Antoni 1.000 ls

1300

Olivar dit la Palosa de dit Joachim Castañer 1.060 ls

1301r

Olivar dit la heretat q fonch den Ros y are de dit Castañer 2.500 ls

1301

Viña olivar y garriga dels hereus de dit Juan Miquel Vidal 2.200 ls

Olivar an el port de Soller de dit Sebastià Mayol alias Reyat 1.300 ls

Die VI mensis aprilis

1302

Casas y axida al carrer nou de Barthomeu Oliver Fuster 240 ls

1303r

Olivar y garriga a Muleta y part de casa y el camp dit del Jonquar dels hereus del dit Francesch Rullan 2.000 ls

Olivar y garriga a Muleta dit la Armita y las amitges de dit Miquel Castañer 2.400 ls

1304

Olivar a Roca fort de dit Barthomeu Tries q.e fonch de dit Bernat Pons ab la porcio q.e compra den Pegueta 1.020 ls

Olivar dit la bleda, la viña q.e fonch de Llorens Bauça ab la porcio q.e compra de Bernat Canals als Miquelot de dit Bartt Tries 1.000 ls

Hort dit la abaurada de dit Barthomeu Tries 1.680 ls

1305r

Casas y moli fariner y axida de Jaume Bauça moliner 1.000 ls

Casas y horts dels hereus de Damia Bernad de la Planesa 1.300 ls

Die VII mensis aprilis

...ab assistència de dit Sr Miquel Juan Net qui arriba en dita vila ahir als 6 corrents.

1305

Camp y axida de Pere Juan Morey de Juan q.e antes foren de sor Margaritta Arbona 140 ls

Camp y hort ab casas de dit Pere Juan Morey de Juan q.e fonch de Dª Maria Mut y Custurer 1.200 ls

Olivar an el port de dit Ramon Ballester 1.080 ls

1306r

Casas axida y horts tot junt de Antoni Juan Garau 1.800 ls

1306

Olivars de dit D. Vicente Mut lo un dit los Monreyals de Pere Juan Castañer altre dit lo Monreyal de Fr Guerau, altre dit lo olivar de Barthomeu y Juan Morells altre q.e fonch de Pere Alcover, altre q.e fonch de Pere Mayol naus altre q.e fonch de Pere Jordi Oliver altre damunt cami dit can Ferrer, altre dit la Martina, altre q.e fonch de Joseph Garau, altre q.e fonch de magdalena Marques, altre q.e fonch de pere Soler, altre q.e fonch de Juan Pons dit la Capirona dels hereus de Juan Pons y de mestre antoni Pons tots junts tretze mil y trescentas lliuras 13.300 ls

1307

Hort y viña ab caseta ab la porcio q.e fonch de na Monge de dits Pons 1.000 ls

Olivar al camí de la figuera de dits Pons 1.120 ls

Olivar an els abats de dits Pons 1.000 ls

1308r

Casas y horts tot junt prop lo pont dels Ases de dit Gabriel Morell 1.140 ls

1308

Terra y noguerar de dit Tries ab la porcio q.e fonch den Singo ab caseta y lo q.e fonch de Bernad Ribas tot junt 1.460 ls

1309

Horts dels hereus de dit Ramon Coll que son quatre horts contiguos ab caseta 1.600 ls

1310r

Casas moli fariner, molí draper y hort de Ramon Deya de Bernad 1.700 ls

1311

La Escrivania Reyat de dita vila de Soller q.e posseeix per gratia de se R.l Mag.d, Deu lo g.de Dona Emanuela Garcia y Peredez resident en la Vila de Madrid la porcio tocant a dita señora 1.520 ls

Casas y axida a la plassa de Mathia Jaume de Hy.m 140 ls

Casas tafona axida y hort a la plassa de Soller del comenador fray D Miquel de Bordils del habit de S.t Juan 700 ls

Rafal dit Can Massach y lo Camp tot contiguo a la font den Vilallonga de dit fr D Miquel de Bordils 2.025 ls

1312r

Olivar dit la coma demunt la vila de dit fr D Miquel de Bordils 1.300 ls

Tancha an el Murtar de dit Fran.ch Bisbal treginer 1.080 ls

Camp de morers, parras y olivar dit Son Tambor de dit [Jaume Deya als Pegueta] 1.100 ls

1312

Camp garriga y olivar a Muleta dit la plana de dit Deya 1.000 ls

Die viii mensis aprilis

1313

Camp y hort dit can Vidal an el pont de la mar de dit Pere Colom Calobra 1.400 ls

Hort ab casas an el rafal de dit Pere Colom Calobre 1.400 ls

Hort al camí de mar al pla del Yayot de dit ramon Castañer 1.000 ls

1314

Poss^o dita Muleta del dr en medicina Antoni Vicens Deya ço es casas tafona olivar rottas y garriga ab la porcio q fonch de Damia Deya son germa quatre mil y vuitcentas lliuras 4.800 ls

1315r

Camp dit lo Camp den Bascós de dita Sra muller de dit Dr Deya q.e es diu Elisabeth Canals 1.000 ls

Tancha de olivar viña y hort de morers dit la Taulera de dit Dr Deya 1.300 ls

Olivar dit la Ferreguda y la Manegue de dit joseph Canals 1.040 ls

Olivar dit Son Blu, Son Morey Son Santacilia y la Belleguarde de dit Joseph Canals 1.500 ls

1315

Olivar dit Son Gamet dels hereus de dit dr Juan Bauça 2.000 ls

1316r

Casas y hort de Antoni Bonaventura Palou 1.000 ls

Pocessio an el lloch de Tuyent de dit Antoni Bonaventura Palou tres milia lliuras 3.000 ls

1316

Olivar y hort ab casas y axida de dit Josep Bernad 1.200 ls

Die viiii mensis aprilis

1317r

Casas taulera camp hort y viña a las Argilas de Amador Pons 1.500 ls

Hort dit den Portugues y la porcio q.e fonch den Miró de dit Damia Morell 1.600 ls

1317

Casas tafona, olivars, rottas y garrigas tot contiguo a Tuyent de dit Guillem Mayol dos milia lliuras 2.000 ls

1318r

Olivar dit lo figueral demunt la vila de dit Mayol 1.400 ls

Olivar dit son fontanet y la delmava y la porcio q.e fonch de M.e Antoni Martines contiguo de dit mayol 1.500 ls

Olivar dit Son Colom de dit Juan Miquel Mayol 1.100 ls

1319

Olivar a Castello dels hereus de dit Jau.e Vidal 1.360 ls

1320 Die x mensis aprilis

1321r

Olivar y viña dit can Moya contiguo de dit Joseph Arbona 1.100 ls

1322

Olivar an els Abats de dit Pere Juan Bisbal als Garrova 1.080 ls

Hort dit lo Rafal de Roch Soler nott, o den Groch, la porcio que fonch de moson Jaume Custurer y la porcio q.e fonch de Antoni Masot tot contiguo de dit Juan Casas novas als Temañy 1.700 ls

Casas axida tafona saller y viña dita den Gabero tot contiguo de Antoni Custurer 1.800 ls

1323r

Poss^o dita Son Pusa de dit Antoni Custurer sis milia ls 6.000 ls

Olivars an el Ginjolar de dit Antoni Custurer juntam.t ab las demes porcions contiguas ditas la Pelegrina, son Vidal, la porcio q.e fonch de jaume peñe, la porcio q.e fonch den Singo, la porcio q.e fonch de Dª Maria Mut y custurer y la porcio q.e fonch de Joseph Castañer Batach tot contiguo 5.670 ls

1325r Die xi mensis aprilis

1326

Camp ab caseta a la Alcaria del Conte de dit Jaume Piza 680 ls

La cavallaria de Torrella dels hereus de dit Mathia Ferrer de S.t Jordi 300 ls

Olivar dit son Barca y la porcio q.e fonch den Busquets viña ab empaltada al coll den Pastor de dita Marg.ta Pons y Frontera 1.200 ls

1327r

Olivar dit la Mayhana, casas y hort dit Can Verger y Can Aloy de dit Ffr Rullan 1.500 ls

Hort y olivar dit la coma de dit Pere Antoni Bernad 1.600 ls

Casas tafona horts olivars y garriga a la Calobre tot contiguo de dit Pau Arbona 1.600 ls

Olivar a Binarai x y la porcio y hort q.e fonch de Barthomeu Mayol de dit Fran.h Serre 1.000 ls

1327

Posessio de dit Jaume Canals, ço es rotta la plana y viña contiguo 2.000 ls

1328r

Moli fariner y hortet de dit Gaspar Miro 1.060 ls

Hort dit la Merjal de dit Pere Oliver fill de Jaume 1.900 ls

1328

Camp dit la Bieleta y la Christiana contiguo de dit pere juan coll 1.100 ls

Viña hort y olivar contiguo q.e fonch dels hereus de Dionís Castañer de dit Antoni Pons 1.100 ls

1329r

E apres als 12 de dit mes de abril 1685 dia de dijous se partiran los dits señors estimadors de dita vila de Soller quiscun per se casa per effecte de fer la Pasqua de Resureccio

Die xxvii mensis aprilis

Jo Juan Campamar nott publich de Mallorca...

1329

Hort al camí de mar de dit Bartt Esmerich 1.100 ls

1330

Casas hort olivar y garriga a la Calobra de dit Antt Colom 1.400 ls

Moli fariner de dit Antoni Marti Mayol 1.000 ls

Casas tafona rottas viña olivar y garriga contiguo a Tuyhent de dit Antoni Marti Mayol 2.800 ls

1331r

Casas tafona horts rottas olivar y garriga contiguo an el lloch de Tuyhent de dit Antoni Mayol Reyal 2.120 ls

1331

Casas al carrer de Ms Joseph Rullan de dit R.d Barthomeu Rullan p.re y Rector 60 ls

Camp dit den Mayol y la porcio q.e fonch de Juan Pons y las Margadas q.e foren den Feros prop lo pont de Binibassi de dit rector 2.000 ls

Dos camps y hort al camí de Mar de dit Antoni Ferrer 900 ls

1332r la Alcharia del Conte

Casas y hort al camí de Binarai x dit la Fals de dit Joseph Colom fill de Ramon 800 ls

1333r

Casas y axida de Monserrat Vallespir 180 ls

Casas axida y moli fariner contiguo dels hereus de Barthomeu Bernad fill de Monserrat 1.060 ls

Olivar rottas y garriga en Lo Barranch de dit Ramon Ripoll 900 ls

die xxviii mensis aprilis

1333

Camp a la Alcaría del Conte dels hereus de dit Juan Colom 500 ls

1334r

Casas y moli fariner ab hortet junt al torrent de Antoni Serre fill de Pere Antoni 900 ls

Camp al pont de Binibassí de dit Juan Serre dit lo camp den Serre 1.200 ls

Olivar a las Rogeras de dit Pere Ozonas 1.800 ls

Olivar dit la Coma a la Figuera de dit Pere Ozonas 1.000 ls

1334

Casas de Juan Vicens als Barranquer 90 ls

Part de poss^o a la Calobre ço es part de casa part de tafona, horts, olivars y garriga de dit Juan Colom Calobra 1.200 ls

1334r

Part de poss^o a la Calobra ço es part de casa part de tafona, horts, olivars y garriga dels hereus de dit Lluch Colom 1.200 ls

Tancha dita den Xareco dels hereus de dit Colom 960 ls

Camp ab morers y la porcio dita Can Coves dels hereus de dit Colom 1.160

1335r

Olivar y garriga a la Calobre de dit Jaume Colom Calobre als Termens 1.400 ls

Camp a la Alcharía del Conte dels hereus de dit Miquel Deyà 1.000 ls

Camp casas y tafona contiguo de Lluch Antoni Pons 1.900 ls

1335

Viñassa plantada, la tancha major, la tancha dita den Proch an el claper de las gentils y la porció q.e fonch de Pere Antoni Colom contiguo de dit Lluch Antoni Pons 4.400 ls

Olivar ab caseta dit can Llacha de dit Antoni Miq.l vives 1.100 ls

Hort al pont de la mar de dit antoni miquel vives 320 ls

1336r

Olivar dit Son Pons de dit Barthomeu Vives 900 ls

1336 Die xxx mensis aprilis

Los desusdits dia y aña fonch proseguida la estimacio dels bens de dita vila de Soller per los dits señors estimadors ab asistencia del Mag.h Sr Juan Torrella Donzell estimador elegit en lloch de D Juan Gual y Cenglada qui als 29 corrents dia dehir arriba en dita vila de Soller per dit effecte.

Olivar y garriga a las Rotgeras de dit Bartt Vives 1.700 ls

Binaraiix

1337r

Olivar dit Can Reyó de dit Pere Antoni Frontera ab la porció q.e fonch den Magraner 800 ls

1338r

Olivar dit la Costa y la Vidala y lo anglo devall camí de dit Collegi de Montesion* 5.400 ls

[*esborrat nom anterior]

1338

Casas olivar y axida dita la Quintana de Francesch Castello 840 ls

Die prima mensis may

Casas tafona y axida ab la porcio q.e fonch den Marquet de D. Ffh Bauça 1.600 ls

Poss^o dita la Torrella ab las porcions q.e foren de Juan Pons y Joseph Reynes de dit D. Francesch Bauça 6.400 ls

Olivar de dit D. Fran.h Bauça dit Rocafort q.e fonch de Fran.h Garau 1.040 ls

Olivar amb casetas dit Son Peroy de dit D. Ff.h Bauça dit Rocafort 1.640 ls

1339r

Poss^o q.e es casas olivar viñas y rotas tot contiguo de dit D. Ff.h Bauça q.e fonch de Antoni Juan Bernad 1.200 lsPoss^o dita Son Llampayes y la tancha q.e fonch den Garrova de dit D. Bauça 3.600 ls

Olivar y viña an els Abats dit Can Miró y la Maymodina tot contiguo de dit Miquel Mayol 1.650 ls

1340r

Casas y hort y la porcio q.e fonch den Garrova y dels hereus de Juan Colom als Gech de Jaume Juan Joy 1.300 ls

1340

Hort casas y olivar contiguo de Miquel Mayol de Son Caxal 1.100 ls

BinibassiPoss^o dita Binibassí de Dn Balthazar Nadal y Serre 12.000 ls

...

1341r

Molí fariner an el pont den Barqueta de dit Dn Balthazar Nadal y Serre 1.000 ls

Casas tafona enderrocada horts y olivars y camp fins al torrent de Bernadí Frontera de Bernad 3.000 ls

Fornalutx

Olivar dit Lo Bisba de dit Francesch Mayol 850 ls

Die ii mensis may

Olivar an els Abats dit La Pomada de la mare de dit Francesch Mayol y la porcio q.e fonch de Bartt Vidal als Caliu, de Barthomeu Enseñat y de Juan Palou que se diu Cath^o Ballester 1.100 ls

1343

Olivar dit Son Esmerich, la Argila y la font de Binibassí de dit Miquel Reus 1.260 ls

Dos pessas de olivar la una dita la Cova y la altre la Mayola de dit Miquel Reus 2.800 ls

1344r

Die iii mensis may

Olivar dit la viña vella, la pleta, casas, rotas y garriga contiguo dit la Cabana dels hereus de dit Vicens Arbona 2.720 ls

Casas tafona horts olivars y garriga a Tuyhent dels hereus de Antoni Mayol als Lleix 2.800 ls

1344

Olivar an els Masroigs de dit Juan Bernad 960 ls

1345

Olivar als Masroigs y la Coma den Escolats dit la Cabre y el Cabrit y Can Toni de dit Antoni Bernad 1.200 ls

Olivar dit la Costa y la porció q.e fonch den Ros dels hereus de Pere Simo Vicens als Caldet y dels hereus de Dionis Castañer dit la Punta tot contiguo de dit Jordi Ballester 2.400 ls

1346r

La Costera q.e es muntaña rottas y pinar de dit Jordi Ballester 1.270 ls

1346

Olivar dit la feus y la porció q.e fonch de Juan Mayol de dit Jaume Bisbal 1.760 ls

Die iiii mensis may

1347v

Olivar al cami devall dit las Covas dels hereus de dit Guillem Mayol 1.000 ls

1347

Olivar dit la coma Pallissera, viña y tancha tot contiguo de dit Antoni Arbona 1.680 ls

1348r

Poss^a a Monnaber de dit Antoni Peñe ço es casas horts molí fariner rotas muntaña garriga, olivaret y lo Sacost del mas tot contiguo 6.300 ls

Olivar dit la Domersegue [sic] y tros de la viña vella de dits hereus de dit Jordi Arbona 2.400 ls

Casas tafona y axida contiguo del Rd Dr Pere Antoni Mayol p.re y rector de Felanig 600 ls

Olivar dit Son Ventura y las Verdors de dit rector 1.100 ls

Olivar junt a la casa de dit hereus de dit Jaume Ballester 1.200 ls

1348

Olivar dit la Feus de Juan Mayol de Jaume 1.120 ls

Casas tafona enderrocada hort y olivar tot contiguo dels hereus de Juan Mayol de Juan 1.080 ls

Die v mensis may

Olivars an els masroigs de dita Fran.a Mayol y Balaguer V^a q.e foren den Frau, den Mir, den Ciffre y den Sastre tot contiguo 1.100 ls

1349r

Olivar dit las fonts de dit Barthomeu Juan Arbona 1.600 ls

1349

Olivar an el pla del Mas de dit Juan Vicens 1.000 ls

1350r

Olivar dit son Pontiro, la Castellana y can Bleda de dit Joseph Ballester 1.440 ls

Olivar y figural tot contiguo de dit Joseph Ballester 1.140 ls

1351r

Die vi mensis may

Poss^o dita Balix devall de dit Pere Lluch Ripoll 10.800 ls

Olivar an els Masroigs de dit Juan Bernad 1.080 ls

Olivar a la tintorera de dit Juan Baptista Busquets 1.100 ls

1352

Olivar demunt y devall el camí de Bàlix de dit Pere Antoni Ripoll q.e fonch de Jaume Mayol als Reyo
1.200 ls

1353r

Die vii mensis may

1353

Olivar dit la costa dels hereus dedit m. Juan Baptista Mayol 1.600 ls

Olivar dit lo mas dels hereus de dit moson Mayol 1.450 ls

Poss dita Moncayre dels hereus de dit M. Juan Bta Mayol 9.100 ls

Olivar y la porcio q.e fonch de Fran^a Mayol de dit Miquel Borrás 1.700 ls

Olivar dit las Fursas Perañys de dit Mig.l Borrás juntam.t ab la porcio q.e fonch de son germa de Pere
Antoni Mayol den Castella y den Xertero tot contiguo 4.000 ls

Olivar y moli fariner contiguo de dit Miquel Borrás 1.120 ls

1354r **Castelló**

Poss^o dita la Taulera ço es casas, tafona horts y olivar tot contiguo de Juan Bauça dit de la Taulera
1.900 ls

1354

Mitat de possessio de Antoni Canals de la Alcharia Blanca fill de Miquel ço es casas tafona olivar,
viña y garriga y la porcio q.e fonch den Miquelot y lo devall cami tot contiguo 2.400 ls

Possessio dita la Alcharia Blanca ço es casas viña y olivar tot contiguo y junt en lo Teix de Juan Mo-
ragues fill de Juan 3.000 ls

Possessio dita la Alcharia Blanca de Llorens Bauça de la Alcharia Blanca 5.000 ls

Possessio dita can Miquelot de la vidua de Juan Riutord 1.400 ls se diu Marg.ta Bauça

Possessio dita Son Ferragut de Miquel Bauça dit del Xorch 3.400 ls

1355r

Possessio dita la Heretat y la porcio q.e fonch de mestre Barthomeu Calafat als Juy contiguo de Fran.h
Cañellas mercader 8.000 ls

Moli de Antoni Cañellas q.e fonch de moson Pere Andreu Campos 1.080 ls

Poss^o dita can Carassa de Barthomeu Estada als Queu 1.100 ls

Poss de Barthomeu Estada alias Bet 2.000 ls

Poss^o ço es casas tafona horts devall la casa olivars demunt la casa rotas bosch garriga y mala viña
de Barthomeu Estada als Prom 15.000 lliuras

Part de Alconasser ço es olivar devall el cami tros de hort de tenor de mitge qda devall la sequia y
viña ab casas devall lo mirador tot contiguo de dit Barthomeu Estade als Prom 1.000 ls

Casas y posada a la vila y moli de aygue fariner de dit Estade 700 ls

Poss^o dita den Matgi Deya tancha den Bardi rotas olivars garriga y horts devall la casa tot contiguo
de Juan Baptista Estada als Prom 3.300 ls

1355

Poss^o a la Alconasser dita la Rafal la plana viña y casas tot contiguo de dit Juan B. Estada 6.200 ls

Poss^o a Castello dita son Mico ço es casas tafona olivars y hort dit can Cantallops de Antoni Roig de Olivas 3.980 lliuras

Die viii mensis may

Poss dita la Casanova de Hyeronim Estade o sos hereus 6.000 ls

Olivar dit la Costa ab casas y la porcio devall el camí de Juan Rullan als Mareutxa 1.400 ls

Poss dita Alconasser de Juan Baptista Ferra 2.600 ls

Casas novas tafona olivars y garriga tot contiguo de Llorens Bauça als Sort 1.300 ls

Poss^o dita los Colls viña y hort al Aigua Dols de Juan Daya y Canals als Bleda 10.000 ls

Part de la poss^o de Muleta ço es casas olivar garriga y lo camp dit del Joncar tot contiguo dels hereus de Jau.e Deya de Muleta 900 ls

Part de la poss^o a Muleta de Damia Daya de Muleta 900 ls

Terras de Miquel Deya de Muleta y la porcio que fonch de Damia Deya son germa 900 ls

Poss^o dita Muleta ço es casas tafona olivar garriga y rottas tot contiguo de Juan Deya de Muleta 3.800 ls

1356r

Olivar dit del camí y la porcio q.e fonch del Jonquer de dit Juan Deya 1.400 ls

Poss^o dita Muleta de Francesch Canals de Antoni ço es casas tafona rottas olivar garriga las Amitges y olivar demunt lo camp del Jonquer tot contiguo 2.600 ls

Poss^o dita Son Sales, son Ferregut y lo Pinet tot contiguo de Juan Peñe de Son Sales 4.600 ls

Poss^o dita Binidorm de Jaume Deya de Binidorm 1.800 ls

Poss dita Son Reus dels hereus de Francesch Reus 2.000 ls

Part de la poss^o dita La Bleda ço es casas tafona horts y olivar tot contiguo dels hereus de Llorens Bauça de la Bleda 740 ls

1356

Part de la poss^o dita La Bleda part de casas part de tafona olivar y horts tot contiguo de Juan Bauça dit de la Bleda fill de Llorens 1.500 ls

Poss^o de Damia Canals dit de la Bleda de Miquel 1.400ls

Poss^o dita Son Angelats de Dn Francesch Truols y Angelats 9.000 ls

La Figuera

Casas y olivar contiguo de pere Juan Bernad als Gotso 900 ls

Casas tafona hort olivar y mitg camp della el torrent tot contiguo de Jaume Casasnovas 1.740 ls

Casas hort y olivar tot contiguo de Alfonso Canals 1.280 ls

Possessio dita lo Puig den Merques de Bernad Merques 2.100 ls

1357r

Possessio dita Son Gotzo, la Doluta y can Magraner tot contiguo del Dr en drets Pere Antoni Marques 2.800 ls

* Diu el DCVB: "Barrani: Persona que no tenia domicili o estada fixa a un poble (Mall.). Segons les lleis del segle XIV, els homes forasters que s'establien a un poble eren considerats barranis fins que feia deu anys que hi habitaven: *Stranys qui loguen cases son hauts per barranys [sic] en tro que han estat continuament X anys aquí, doc. a. 1301* (Rotger Hist. Poll. I, apènd. ix)."

Die viiii mensis may

Poss dels hereus de Monserrat Marques ço es casas olivar tafona rottas y viña tot contiguo 1.350 ls
Poss de Juan Banet Bernad Veri fill de Pere ço es casas tafona hort olivar Son Frontera y la Plana tot contiguo 3.000 ls

Islleta dins la mar de dit Juan Banet Bernad Veri 680 lliuras

Possº dita Balix del mitg del capita Antoni Pau Mayol 6.400 ls

Possº de Ildefonso Bauça ço es casas tafona la porcio q.e fonch den Mascarat tros q.e fonch den Pau y de m.e P.e Puig y de m.e Andreu Oliver 4.760 ls

Possº de Pere Bernad Angel ço es casa tafona horts olivar y garriga tot contiguo 5.200 ls

1357

Posessio de Pere Bernad als Bascos ço es casas tafona olivar y rottas tot contiguo 4.400 ls

Posessio dita Balix demunt de moson Antoni Mayol dit de Balix 7.000 ls

Olivar a las moncades de dit ms. Antoni Mayol q.e fonch dels hereus de moson Antoni Campos de Pollença y la porcio q.e fonch de Gaspar Miro 1.500 ls

Possº dita lo Bosch juntam.t ab la porcio q.e fonch den Gordo de Antoni Bernad dit del Bosch 2.600ls

1358r

Part de possº de Antoni Alcover als Bardi juntam.t ab la porcio q.e fonch de Antoni Alcover als Pastorí ab casas y part de tafona 1.400 ls

Posessio dita ca se Hereu ço es casas tafona horts olivar rottas y garriga a la Figuera de moson Pere Antoni Bernad Veri 2.000 ls

Poss dita lo Murtar casas tafona y horts tot contiguo de Guillem Alcover als Bardí 2.200 ls

Possº de Esperanza Tries muller de Fran.h Tries de Ffr ço es casas tafona y campet tot contiguo 2.400 ls

Possº dita lo Port de Juan Ballester als Port 10.000 ls

Olivar y garriga dit la Coma del Hereu de dit Juan Ballester 3.500 ls

Casas a la vila ditas la posada de dit Juan Ballester 160 ls

Casas hort y olivar a Fornalux de dit Ballester 1.500 ls

Barranys* y los qui no tenen casas

1358

Die x mensis may

1360r Die xi mensis may

Casas y hort junt al pont de la mar de Juan Estada de la Casanova 1.160 ls

1361r

Dos olivars a Fornalux lo un dit la Venteyola y lo Armas y lo altre la Cometa q.e fonch de Antoni Busquets de Puigderos de Pere Honofre Mayol 1.200 ls

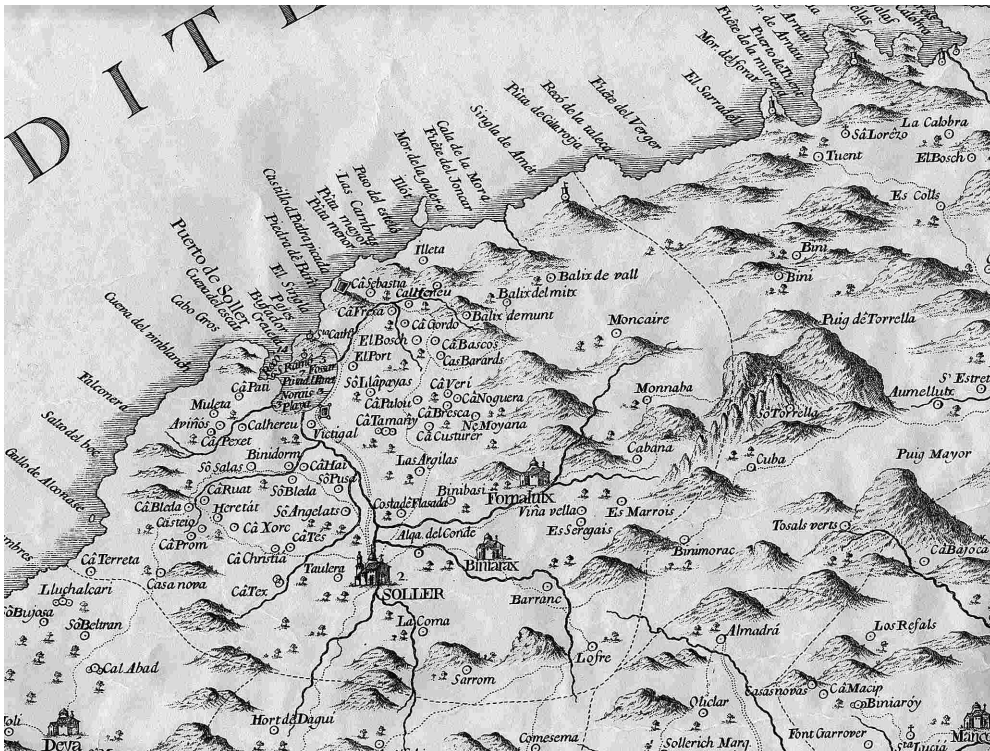
Olivar bosch y garriga dit la Coma, sembradís dit lo Arrom, rottas garriga y los demes bens del terma de Buñola dels hereus del Sr Camp fullos 2.560 ls

1361

Olivar dit son Llagost de dit Bauça 1.200 ls

Cavallaria dita den Poquet del terma de dita vila de Soller y de la Parº de Escorca de Pere Juan Andreu y altres ço es lo Delmari dedita Cavallaria 6.300 ls

[A partir del foli 1362 es valoren les propietats del terme de Santa Maria.]

Sóller i Fornalutx al Mapa del Cardenal Despuig (1784).

Muleta Gran.

Can Prohom.

Bàlitx d'Avall.

Binibassí.